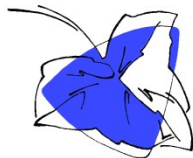

HORTUS Pracownia Architektoniczno- Urbanistyczna i Twórczości Artystycznej
Krzysztof Rostański
al.Roździeńskiego 88/152
40-203 KATOWICE
tel. 607-252-901
REGON: 271896006
NIP: 898-001-78-11

Pracownia HORTUS

Projekt budowlany zagospodarowania terenu parku przy Śląskim Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowym w Rabce

I PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU **Rewizja 2**

Inwestor:

Śląskie Centrum Rehabilitacyjno Uzdrowiskowe im. Dr. Adama Szebesty
w Rabce Zdroju (34-700) przy ul. Dietla 5

Adres inwestycji:

Rabka, ul. Dietla, jednostka ew: 121112_4 Rabka Zdrój, Obręb 0001 Rabka Zdrój, działki nr 4322/2, 4322/3, 4322/23, 4322/31, 4323/6.

Kategoria obiektów: III, XXVI.

Projektanci:

Prof.nzw.dr hab.inż.arch. Krzysztof Rostański (upr. do proj. zieleni na terenach zabytkowych)	nr upr. 220/96
Mgr inż. arch. Lechosław Rostański (architektura) (upr. do projektowania architektury, bez ograniczeń)	nr upr. 465/84
Mgr inż. Roman Biernot(konstrukcja) (upr. do projektowania konstrukcji, bez ograniczeń)	nr upr. 315/79
Mgr inż. Stanisław Stanek (drogi) (upr. do projektowania dróg, bez ograniczeń)	nr upr. 441/80
Mgr inż. Edward Moroz (oświetlenie) (upr. do projektowania instalacji elektrycznych, bez ograniczeń)	nr upr. 120/75

Sprawdzający:

Mgr inż. arch. Tadeusz Czerwiński (architektura) (upr. do projektowania architektury, bez ograniczeń)	nr upr. 594/76
--	----------------

Katowice 29.06.2019

Spis zawartości projektu

I. Projekt zagospodarowania terenu

1. Przedmiot inwestycji
2. Istniejący stan zagospodarowania terenu
3. Projektowane zagospodarowanie terenu
4. Bilans terenu
5. Dane na temat form ochrony terenu na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
6. Dane określające wpływ eksploatacji górniczej na teren zamierzenia budowlanego
7. Ochrona konserwatorska

Część rysunkowa

- Rys1 Inwentaryzacja zieleni
- Rys2 Gospodarka drzewostanem
- Rys3 Analiza gatunkowa
- Rys4 Analiza kompozycyjna
- Rys5 Wyburzenia
- Rys6 Projekt zagospodarowania terenu
- Rys7 Wymiarowanie
- Rys8 Szczegół 1 i 2
- Rys9 Szczegół 3 i 4
- Rys10 Przekroje ścieżek parkowych
- Rys11 Tablica edukacyjna
- Rys12 Układ kostek
- Rys13 Siedziska
- Rys14 ławka1 Rzut
- Rys15 ławka1 Przód
- Rys16 ławka1 Bok
- Rys17 ławka1 Widok
- Rys18 ławka2 Rzut
- Rys19 ławka2 Przód
- Rys20 ławka2 Bok
- Rys21 ławka2 Widok
- Rys22 ławka2 Elementy
- Rys23 ławka 3 Wymiary
- Rys24 ławka 3 Widok
- Rys25 ławka4 Elementy
- Rys26 Bariery przy zejściach pomiędzy tarasami.

II. Projekt architektoniczno-budowlany – altany, ogrodzenie, mała architektura, urządzenia rekreacji

III. Załączniki

1. Projekt przebudowy drogi dojazdowej
2. Oświetlenie zewnętrzne
3. Projekt zieleni
4. Materiały do ścieżek edukacyjnych

I. Projekt zagospodarowania terenu

1. Przedmiot inwestycji

1.1. Adres obiektu

Rabka Zdrój (34-700), ul. Dietla 5

1.2. Inwestor

Śląskie Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowe im. Dr. Adama Szebesty
w Rabce Zdroju (34-700) przy ul. Dietla 5

1.3. Podstawa opracowania

- Umowa z dnia 20.02.2018 zawarta pomiędzy Inwestorem: Śląskim Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowym im. Dr. Adama Szebesty w Rabce Zdroju a Krzysztofem Rostańskim prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą: Pracownia Architektoniczno-Urbanistyczna i Twórczości Artystycznej HORTUS z siedzibą w Katowicach.
- Aktualna mapa do celów projektowych
- Uzgodnienia z Inwestorem

1.4. Cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt zagospodarowania terenu parku wokół Śląskiego Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowego w Rabce Zdroju wraz z projektem przebudowy ścieżek, drogi dojazdowej, budową dwóch altan i urządzeń małej architektury.

1.5. Lokalizacja obiektu

Adres obiektu: Rabka, ul. Dietla, jednostka ew: 121112_4 Rabka Zdrój, Obręb 0001 Rabka Zdrój, działki nr 4322/2, 4322/3, 4322/23, 4322/31, 4323/6. Teren opracowania objęty wnioskiem obejmuje 3,4ha.

2. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

2.1. Zieleń zastana

Najciekawszym elementem kompozycyjnym parku jest surrealistyczna w formie południowa część założenia. W rzucie dopatrzeć się można czegoś na kształt totemu z ustawionymi na sobie postaciami fantastycznych figur. Jest tu rodzaj symetrii, ale przełamywanej wielokrotnie w sposób mniej lub bardziej wyraźny. W części zachodniej założenia znajdują się trzy tarasy z zaznaczającą się symetrią układu. W parku można też wskazać grupy drzew i kręgi z nich złożone, które kiedyś były podkreślane kolistymi ścieżkami. drzewa tworzą czasem symetryczne układy - np. orzechy szare tworzące rodzaj bramy nakierowującej na grupę żywotników i duży klon srebrzysty.

Modernizm budynku i surrealizm ścieżek nawiązują wyraźnie do okresu międzywojennego. W projekcie postanowiono więc odwołać się do sztuki tego okresu i zaprojektować nowe elementy parku w stylu i z wykorzystaniem form plastycznych okresu międzywojennego - modernizmu, surrealizmu i futuryzmu.

2.2. Zabudowa istniejąca

Na terenie parku znajdują się: budynek sanatorium w stylu modernistycznym z 1949 roku, wpisany do gminnej ewidencji zabytków oraz kilka obiektów małej architektury (altana, domek-grill, kiosk - dawna kasa nieczynnej kolejki, drewniany kiosk przy wejściu do parku).

2.3 Wyburzenia

Na terenie parku istnieje układ drogowy, zdegradowany w trakcie lat użytkowania. Projektuje się usunięcie ścieżek, które utraciły walor użytkowy. Są to nawierzchnie asfaltowe lub z kostki betonowej. Projektuje się również wymianę nawierzchni schodów terenowych.

Należy usunąć z terenu parku zniszczone urządzenia zabawowe i ławki. Należy usunąć zdewastowane altany - jedna w części południowej przy piaskownicy, druga - pozostałość domku Baby Jagi. Należy zlikwidować piaskownicę w pobliżu zachodniego ogrodzenia parku. Należy zlikwidować pozostałości ciągu zniszczonych schodów terenowych przy zachodniej ścianie budynku sanatorium.

Wyburzenia dotyczą obiektów małej architektury (kiosk niezwiązany z terenem, zadaszenie typu grill, altana i murek terenowy, ogrodzenie z paneli stalowych). Przy rozbiórce starego ogrodzenia należy uważać na sieci ułożone blisko fundamentów.

Są to obiekty o prostej konstrukcji i niewielkich rozmiarach, nie wymagają uzyskania pozwolenia na rozbiórkę. Zasady bezpieczeństwa przy wykonywaniu rozbiórek ujęto w informacji o BIOZ.

Dane kosztorysowe

- usunięcie starych urządzeń zabawowych i ławek - 89 szt.
- usunięcie murowanego domku baby Jagi 4,5x5,8x3,5m
- usunięcie murowanej altany 3x3x4m
- usunięcie budyneczku stacji kolejki 2,7x1,6x2m
- usunięcie schodów terenowych przy zach. elewacji sanatorium - 18 stopni szer. 1,4m i 67mb obrzeży
- usunięcie starych obrzeży betonowych - 2355,5mb
- usunięcie piaskownicy betonowej 8,5x6,7m
- usunięcie muru oporowego przy stacji kolejki 22,8mb, wys. 0,5m
- usunięcie wału ziemnego przy stacji kolejki 120m² x 0,5m
- usunięcie ścieżki z kostki betonowej przy szkole - 190m²
- usunięcie ścieżek z kostki betonowej w części wschodniej - 1098,3m²
- usunięcie nawierzchni asfaltowej - 1311,4m²
- usunięcie 7 starych latarni z terenu parku
- usunięcie starego ogrodzenia z paneli stalowych 226,5m

Stare ogrodzenie do rozbiórki

2.4. Układ komunikacyjny

Drogi jezdne:

Na terenie inwestycji znajdują się dwa podjazdy do istniejącego budynku sanatorium od północy (ul.Dietla): podjazd pod główne wejście oraz podjazd gospodarczy do placu po zachodniej stronie budynku. Ten ostatni podlega przebudowie.

Ścieżki piesze:

Na terenie parku istnieją ścieżki spacerowe o różnych nawierzchniach. W części zachodniej mają charakter geometryczny, modernistyczny. W części na południe od budynku sanatorium tworzą układ nawiązujący do form surrealistycznych. Układ ścieżek był zaprojektowany łącznie z projektem budynku sanatorium.

2.5. Istniejące instalacje

W terenie opracowania występują następujące sieci: elektryczna, gazowa, wodna, kanalizacyjna. Należy usunąć 7 starych latarni z terenu parku. W trakcie prac przy budowie ścieżek w parku należy uregulować wysokości istniejących studzienek, jest ich 12 szt.

2.6. Powiązanie z lokalnymi programami i planem miejscowym

Projekt zakłada zachowanie funkcji parkowych na terenie opracowania, wszystkie wprowadzane zmiany zlokalizowane są na terenie ogrodzonym, należącym do ŚCRU. Oświetlenie projektowane ma wykorzystywać panele fotowoltaiczne bez czerpania energii z zewnątrz. Nie planuje się nowych włączeń do kanalizacji.

Plan Rozwoju Uzdrowiska Rabka-Zdrój na lata 2016-2023 aktualizacja luty 2018 w ślad za Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020, definiuje kluczowe kierunki rozwoju, jako wpisujące się w działanie 2.2.4 Turystyka uzdrowiskowa i prozdrowotna. Ma to również

odzwierciedlenie w Programie rozwoju małopolskich uzdrowisk. Wskazuje się tu na konieczność podnoszenia jakości przestrzeni publicznych. Dokumentem określającym szczegółowo zasady funkcjonowania Gminy jako miejscowości uzdrowiskowej, jest Statut Uzdrowiska, który obowiązuje w obszarze granic Uzdrowiska Rabka-Zdrój i określa został przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/244/13 Rady Miejskiej w Rabce-Zdroju z dnia 17 lipca 2013 roku w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Rabka-Zdrój. Obszar parku przy ŚCRU znajduje się w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej.

Wśród zadań zgłoszonych w ramach Planu Rozwoju Uzdrowiska Rabka-Zdrój znajduje się zapis dotyczący kompleksowego rozwoju infrastruktury uzdrowiskowej ŚCRU (rewitalizacja parku, modernizacja basenu solankowego, budowa tężni solankowej). Projekt niniejszy realizuje ten zapis wprowadzając działania pielęgnacyjne w zieleni parkowej, proponując spójną estetykę nawiązującą bezpośrednio do budynku sanatoryjnego, historii jego powstania i dominujących źródeł inspiracji twórców budynku i parku. Rok budowy - 1949 i fascynacje artystyczne autora projektu Stanisława Gruszki widoczne w architekturze budynku, a szczególnie układu ścieżek na południe od niego, sugerują silny związek z modernizmem, futuryzmem a nawet surrealizmem, które to kierunki były bardzo popularne w środowisku architektów okresu międzywojennego. Przyjmując to za kanwę projektu rewaloryzacji wprowadzono w przestrzeń parku modernistyczne w formie altany, surrealistyczne ławki i zieleń. Wprowadzono również tężnię oraz dwa miejsca dla leczenia holoterapią i aromaterapią. Ujednolicono elementy sportowe i zabawowe dbając o spójność estetyczną całości założenia parkowego. Dla podkreślenia idei modernistycznej zaprojektowano ścieżki edukacyjne przybliżające wiadomości o różnych małopolskich uzdrowiskach i o estetyce modernistycznej. Dla nawiązania do lokalnych walorów przyrodniczych wprowadzono tu też przyrodniczą ścieżkę edukacyjną. Uzupełniają one istniejącą ofertę edukacyjną Rabki.

W planie miejscowym teren objęty wnioskiem zawiera się w terenie oznaczonym 8.UL. Podjęte decyzje projektowe są zgodne z zapisami planu.

3. Projektowane zagospodarowanie terenu

3.1. Zabudowa

Na terenie parku zaprojektowano dwie altany dla mieszczące tężnię solankową i makietę ziemi małopolskiej. Szczegółowy opis w projekcie architektoniczno-budowlanym

3.2. Układ komunikacyjny

3.2.1. Projekt przebudowy drogi dojazdowej i chodnika

Projektuje się przebudowę drogi dojazdowej do budynku sanatorium wraz z sąsiadującym chodnikiem, prowadzącą od bramy wjazdowej na teren do placu przy budynku sanatorium. (w załączeniu projekt przebudowy drogi dojazdowej).

3.2.2. Projekt ścieżek

Lokalizację poszczególnych nawierzchni projektowanych pokazano na rys. 6. Projekt zagospodarowania terenu. Poniżej opisano ścieżki projektowane poza tymi, ujętymi w Projekcie przebudowy drogi dojazdowej Zał.1.

Projektuje się budowę nawierzchni w zarysie surrealistycznego układu ścieżek w południowej części założenia z obrzeżami chodnikowymi betonowymi. Część obecnej nawierzchni asfaltowej i z kostki

betonowej likwiduje się zastępując ją trawnikiem (zgodnie z projektem zieleni). Projektuje się to w taki sposób, by zachować pierwotny wyjątkowy kształt kompozycji. Wprowadza się dodatkową ścieżkę z kostki dla osób z ograniczoną zdolnością ruchu o kącie nachylenia 6% i szerokości 1,5m. Lokalizuje się ją blisko budynku, prowadząc zakrętami tak, aby uzyskać właściwą długość dla projektowanego spadku. Nawierzchnia projektowana ma być z kostki betonowej płukanej 6cm w kolorze antracytowym bez fazy - kostka prostokątna w układzie kilku wymieszanych wielkości. W ogrodzie surrealistycznym, z nieregularnym zarysem powierzchni utwardzonych, układ kostek powinien być prostopadły do kierunku elewacji budynku sanatorium. Na trzech tarasach w części zachodniej kostki mają być układane prostopadłe do kierunku ścieżki łączącej tarasy z sobą.

Projektuje się główny ciąg pieszcy od skrzyżowania przy budynku sanatorium do projektowanej bramy w zachodniej części założenia o szerokości 2,5m. Upraszcza się jego formę nawiązując do wzorców modernistycznych. Nawierzchnia projektowana z kostki betonowej płukanej w kolorze antracytowym - kostka prostokątna w układzie kilku wymieszanych wielkości.

Zatoczki pod ławki należy wykonać z kostki betonowej jw.

Pochylenie podłużne ścieżek projektowanych dostosować do niwelety ścieżek istniejących lub istniejącej niwelety terenu wyrównując jego spadek.

Pochylenie podłużne ścieżki przy nowoprojektowanym wejściu do parku doprowadzić do maksymalnie 6% na długości od bramy do projektowanego placu do gry. Objętość wymaganego nasypu szacuje się na 20m³. Nasyp pod ścieżkę musi mieć zapewnioną dobrą nośność.

Nawierzchnia placu wokół altany z tężnią jest z kostki płukanej w kolorze antracytowym. Na szerokości projektowanego placu występuje spadek terenu ok. 1,0m. Należy od północnej i południowej strony placu zrobić skarpy o wys. 0,5m. Wypoziomowanie terenu dotyczy tu 130,0m².

Konstrukcję nawierzchni z kostki przedstawiono na rys. 10.

Nawierzchni z kostki projektuje się 3682,7m².

Zachowuje się zarys wnętrz parkowych na tarasach w zachodniej części parku. Nawierzchnia tu projektowana jest z tłucznia (szutrowa) z obrzeżami betonowymi. Nawierzchnie te należy położyć w zarysie dawnych ścieżek. Ścieżki z tłucznia na pochylniach dla osób z ograniczoną zdolnością ruchu mają mieć 1,5m szerokości. Najdłuższa pochylnia musi mieć w połowie długości spocznik na 1,5m.

Nawierzchni szutrowej z tłucznia projektuje się 1172,6m². Uwaga, wierzchnią warstwę ma stanowić przepuszczalny miąż kamienny np. z diabazytu lub porfiru. Nie powinno się dopuścić do powstawania kałuż na ścieżkach.

Pod urządzenia zabawowe projektuje się **nawierzchnię przerostową w ilości 424,8m²** (zgodnie z projektem zieleni) bez obrzeży. Tylko w części południowej należy założyć obrzeża betonowe łącznie 12,5mb.

Projektuje się dwa **boiska piaskowe** do siatkówki o powierzchni 150,5m² + 150,4 obrzeża każde, czyli **o łącznej powierzchni 601,8m² z obrzeżami**. Teren pod te boiska należy wykorytować na 10cm, wyrównać, położyć na nim sztuczną trawę o grubości ok. 18-25mm. Powierzchnię sztucznej trawy należy przykryć 10cm piasku.

Nawierzchnie projektowane odwadnia się w teren. Należy je tak zakładać, aby ich poziom wraz z obrzeżem był równy z poziomem okolicznego terenu.

Teren pod nawierzchnie należy wykorytować.

W projekcie altan ujęto nawierzchnie betonowe pod altanami. Nie ma ich w poniższym zestawieniu.

Wielkości kosztorysowe

- nawierzchni z kostki betonowej - 3682,7m²
- nawierzchni szutrowej (tłuczeń) - 1172,6m²
- nawierzchni przerostowej - 425,0m²
- nawierzchni piaskowej - 601,8m²
- położenie korytka odwadniającego wzdłuż ścieżki obok szkoły - 65mb
- podsypianie warstwy 10 cm grysu granitowego pod urządzenia Workout - 6m2x0,1m=0,6m3

3.3. Mała architektura

3.3.1. Urządzenia zabawowe

Na terenie parku buduje się dwa boiska piaskowe do siatkówki. W trzech miejscach lokalizuje się nowoczesne urządzenia do zabaw. Elementy zgodnie z częścią II - Projektem architektoniczno-budowlanym, Altany, ogrodzenie, mała architektura, urządzenia rekreacji.

3.3.2. Gra terenowa „Kod Rabki”

Na terenie rozmieszcza się tablice informacyjne ścieżek edukacyjnych (zgodnie z częścią II - Projektem architektoniczno-budowlanym, Altany, ogrodzenie, mała architektura, urządzenia rekreacji). Na tablicach ścieżek edukacyjnych umieszczono grupy dziewięciu liter. Na każdej tablicy ich układ jest inny. Mają stanowić rodzaj macierzy, z których będą wybierane kolejne litery hasła. Inwestor może ogłaszać konkursy na odnajdywanie haseł. Może je często zmieniać i rozbudowywać. Należy zastanowić się nad systemem nagród. Dla dzieci leczących się w sanatorium może to być rywalizacji o jak największą ilość punktów. Grupa, która zbierze ich najwięcej w danym dniu czy tygodniu dostaje wyjątkowy deser lub nagrody rzeczowe. Użytkownicy parku, stosując kod mogą również przekazywać sobie nawzajem różne informacje. Można się zastanowić nad wieloma rodzajami zabaw, dla których ukryte hasło miałyby znaczenie.

Kodowanie może być związane z tematem tablicy i rzędem oraz wersem, na skrzyżowaniu których leży szukana litera.

3.3.2. Ławki

Dla projektowanego obiektu zaprojektowano dedykowane ławki w 4 rodzajach. Elementy zgodnie z częścią II - Projektem architektoniczno-budowlanym, Altany, ogrodzenie, mała architektura, urządzenia rekreacji.

3.3.3. Altany

Zaprojektowano dwie altany. W jednej należy ustawić małą tężnię (urządzenie typowe, zamawiane u producenta), w drugiej ustawia się murowany podest z makietą hipsometryczną województwa małopolskiego i zaznaczonymi na niej powiatami, miastami powiatowymi, miejscowościami, które pełnią rolę uzdrowisk i z głównymi rzekami. Elementy zgodnie z częścią II - Projektem architektoniczno-budowlanym, Altany, ogrodzenie, mała architektura, urządzenia rekreacji.

3.4. Kino plenerowe

Proponuje się organizację kina plenerowego dla kuracjuszy. Przyjmuje się teren łąki w zachodniej części parku jako miejsce, gdzie można ustawić przenośny ekran i rzutnik oraz głośniki. Zasilanie mogłoby być poprowadzone z linii oświetlenia.

3.5. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Projekt elektryczny obejmuje budowę ogniw fotowoltaicznych na dachu budynku sanatorium. Instalacja jest tak zaprojektowana by w okresie zimowym, gdy sprawność urządzeń fotowoltaicznych gwałtownie spada, wystarczyła na oświetlenie parku. Latem powstaną znaczne nadwyżki energii, które pozwolą znacznie zredukować pobór energii z sieci zewnętrznej. Instalacja OZE ma zasilać lampy parkowe i instalację tężni (szczegóły w Zał. 3. Oświetlenie zewnętrzne).

3.6. Zabezpieczenia przed wandalizmem

Wszystkie ławki i urządzenia zabawowe są kotwione do fundamentów. Elementy projektowane są masywne, trudne do dewastacji.

3.7. Urządzenia wspierające funkcje lecznicze

W zachodniej części założenia zakłada się taras z leżakami do holoterapii. Taras środkowy pozostaje ogólnie rekreacyjny. Taras zachodni ma służyć aromaterapii. Sadzi się tu aromatyczne gatunki bodźców, których olejki eteryczne mają zdolność sterylizacji powietrza. W pobliżu bramy wjazdowej do parku sytuje się tężnię solankową. Umieszcza się ją w altanie. Tężnia jest elementem typowym do zakupu wraz z oprządkowaniem.

4 BILANS TERENU

Pow. terenu objętego wnioskiem -	35392,23m ²
Teren biologicznie czynny -	24790,29m ²
Zabudowa	2836,4 m ²
Drogi	1362,56 m ²
Ścieżki z kostki	4943,24 m ²
Ścieżki szutrowe	1172,8 m ²
Nawierzchnie piaszczyste	601,8 m ²
Nawierzchnie przerostowa	424,76 m ²
Zieleń	24365,53 m ²

Wskaźniki zagospodarowania terenu:

Intensywność zabudowy: 0,38 (wg planu 0,2-1,0)

Pow. zabudowy / pow. terenu = 0,08 (wg planu <0,25)

Pow. terenu biologicznie czynnego = 70,0% (wg planu nie mniej niż 65%)

Pow. terenów zieleni = 68,84% (wg planu nie mniej niż 65%)

5. DANE NA TEMAT FORM OCHRONY TERENU NA PODSTAWIE USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO;

Teren znajduje się w strefie ochrony uzdrowiskowej A. Projektowane inwestycje nie mają negatywnego wpływu na środowisko i są zgodne z wytycznymi planu dla tej strefy.

6. DANE OKREŚLAJĄCE WPŁYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ NA TEREN ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO

Teren objęty wnioskiem nie jest objęty oddziaływaniem górniczym.

7. OCHRONA KONSERWATORSKA

Na terenie objętym wnioskiem występuje budynek sanatorium, będący obiektem zabytkowym objętym gminną ewidencją zabytków. Teren objęty wnioskiem znajduje się poza strefą ochrony konserwatorskiej.